

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

STUDIEHANDLEDNING FÖR KURSEN:

**Förbättringskunskap,
*7,5 högskolepoäng***

Kurskod OM4410

Kursen ges som en valbar kurs i sjuksköterskeprogrammet vid
Göteborgs universitet

Kursansvariga:	Kristina Rosengren
Kursadministratör:	Annika Johansson
Examinator:	Helle Wijk
Termin och år	HT-15

KURSBESKRIVNING

Kursen behandlar modeller och teorier för förbättringskunskap samt evidensbaserad vård. Vidare belyses vårdkulturens perspektiv på förbättringsarbete inom hälso- och sjukvård samt interprofessionellt samarbete. Dessutom beskrivs ledarskapets betydelse och användning av nationella kvalitetsregister vid förbättringsarbete som problematiseras med hjälp av frågor kring hållbar utveckling, likabehandling och jämställdhet.

Kursen består av fyra delar:

- Planering av förbättringsarbete
- Genomföra ett förbättringsarbete
- Studera effekterna av förbättringsarbetet
- Lärande för att planera nästa utvecklingsfas i förbättringsarbetet

AKTIVITETER PÅ GUL

GUL används som lärplattform för administration och undervisning, vilket innebär att information, dokument och annat material finns tillgängliga på GUL samt att diskussioner kan ske där samt inlämningsuppgifter lämnas på GUL.

KURSENS INRE LOGIK

Lärandemål	Läraktiviteter	Examinationer	Bedömningskriterier
Planering av ett förbättringsarbete			
Beskriva modeller och teorier för förbättringsarbete	Exempel från vårdverksamheten Film/film-	Muntlig examination i grupp	Upprättande av ett förbättringsarbete som presenteras tillsammans med aktuell vårdverksamhet
Belysa användning av nationella kvalitetsregister	ljudklipp Gruppdiskussioner Litteraturstudier		
Skapa förutsättningar för och praktiskt tillämpa förbättringsarbete	Föreläsningar Seminarium		
Genomföra ett förbättringsarbete			
Genomföra datainsamling kring förbättringsbehov	Genomföra och dokumentera förbättringsarbetet Datainsamling	Muntlig examination i grupp	Redovisat del av ett förbättringsarbete Muntligen dela med dig av din kunskap och
Dokumentera	Kvalitetsregister		

förbättringsarbetet	inom aktuell vårdverksamhet Seminarium		förståelse genom att reflektera utifrån gruppens arbete, litteratur och andra moment utifrån kursmålen i förhållande till en genomförd del av ett förbättringsarbete
Studera effekterna av genomfört förbättringsarbete			
Identifiera och analysera ledarskapets betydelse vid förbättringsarbete	Studera effekterna av en del av ett genomfört förbättringsarbete Gruppdiskussioner	Muntlig examination i grupp	Kunna reflektera utifrån läraktiviteter, litteratur, tillämpande av förbättringsarbete med hjälp av kvalitetsregister
Värdera betydelsen av förbättringsarbete ur ett individ, grupp och samhällsperspektiv	Litteraturstudier Föreläsningar Seminarium		Muntligen dela med dig av din kunskap och förståelse genom att reflektera utifrån effekterna av del av ett genomfört förbättringsarbete, litteratur och andra moment utifrån kursmålen i förhållande till gruppens arbete
Lärande för att planera nästa utvecklingsfas i förbättringsarbetet			
Diskutera förbättringsarbete utifrån etik, hållbar utveckling, likabehandling och jämförbarhet	Lärdomar av del av ett genomfört förbättringsarbete Gruppdiskussioner Litteraturstudier Föreläsningar Seminarium	Muntlig examination i grupp Individuell reflektionsrapport	Redovisa resultat och lärdomar av genomfört förbättringsarbete för aktuell vårdverksamhet med hjälp kvalitetsregister som resurs samt förslag på vidareutveckling genom att presentera nästa fas i PDSA- hjulet
Diskutera och planera nästa steg i förbättringsarbetet utifrån lärdomar av genomfört arbete			Godkänd individuell reflektionsrapport
			Genomföra opponent- samt respondentskap med hjälp av kursens

			olika läraktiviteter samt litteratur och aktuellt kvalitetsregister, vilket visar förmåga att tillämpa ett etiskt förhållningssätt
--	--	--	--

1. Planering av ett förbättringsarbete

Temat innefattar modeller och teorier kring förbättringsarbete. Syftet är att bidra till kunskap och förståelse kring förbättringsarbets möjligheter och tillämpningsområden. Temat innefattar också definitioner och användning av kvalitetsregister. Vidare problematiseras förbättringsarbete i förhållande till vårdorganisation och vårdmiljö. Vid första kurstillfället tilldelas du en grupp. Ni i er grupp för tillsammans en dialog kring era gemensamma lärandebehov för att skapa en struktur för er lärandeprocess tillsammans med den vårdverksamhet där er del av ett förbättringsarbete ska genomföras.

Läraktiviteter

Du som student reflekterar över dina förväntningar, föreställningar och farhågor i relation till planerat förbättringsarbete tillsammans med din studentgrupp utifrån en vårdverksamhets förslag till förbättringsarbete. Utgå från PDSA-metodiken där planeringsdelen fokuseras samt relevant kvalitetsregister används som stöd i arbetet. Under kursen erbjuds föreläsningar, och tips på filmer/ljudklipp som finns utlagda på GUL, som inspiration för att planera ett förbättringsarbete. För detta ändamål kommer handledning att ske såväl från kursledning som representanter från vårdverksamheten genom verksamhetsintegrerat lärande. Dina egna litteraturstudier utgår från kurslitteratur, vetenskapliga artiklar och relevant kvalitetsregister (se GUL). Du som student uppmuntras att söka specifik litteratur (utöver kurslitteraturen) inom ditt förbättringsområde för att fördjupa din kunskap och förståelse inom valt område.

Examination

Muntlig examination i grupp tillsammans med kursansvarig och examinator där planeringsdelen med tillhörande lärandemål examineras.

Bedömningskriterier och krav

En planering av del av kommande förbättringsarbete ska vara upprättat första kursveckan med utgångspunkt i en vårdverksamhets förbättringsbehov. Planen presenteras i seminarieform på lärosätet samt på aktuell vårdenhet. Vid examinationen ska du muntligen dela med dig av din kunskap och förståelse genom att reflektera kring gruppens planering av förbättringsarbetet mot bakgrund av litteratur där bl.a. kvalitetsregister och specifik litteratur inom valt förbättringsarbete fokuseras i relation till kursens mål.

2. Genomföra del av ett förbättringsarbete

Temat innefattar genomförande av del av ett förbättringsarbete där du med hjälp av din grupp samlar in data kring hur arbetet sker idag samt förändrar någon del i aktuell vårdenhets arbete för att utveckla och säkerställa god omvårdnad. Syftet är att bidra till färdigheter och förmågor att tillämpa metodiken i att arbeta med förbättringsarbete inom hälso- och sjukvård med hjälp av PDSA-hjulet. Temat innebär också att ta tillvara vårdorganisationens möjligheter till förbättringar för ökad vårdkvalitet.

Läraktiviteter

Du som student reflekterar över dina förväntningar, föreställningar och farhågor i relation till valt förbättringsarbete. Du ska tillsammans med din grupp genomföra del av ett förbättringsarbete med hjälp av PDSA-metodikens do-del. Ni i gruppen samarbetar med aktuell vårdverksamhet för att identifiera vårdenhetens förutsättningar, möjligheter, styrkor och förbättringsområden. Denna del av ett genomfört förbättringsarbete ligger till grund för gruppdiskussioner som förs i din studentgrupp.

Examination

Muntlig examination i grupp tillsammans med kursansvarig och examinator där genomförandedelen med tillhörande lärandemål examineras.

Bedömningskriterier och krav

Genomförande av del av ett förbättringsarbete fokusera avseende datainsamling ska vara genomförd andra kursveckan med utgångspunkt från vald vårdverksamhets förbättringsbehov. Genomförandefasen presenteras i seminarieform på lärosätet under kursens tredje kursvecka. Vid examinationen ska du tillsammans med din grupp muntligen presentera gruppens datainsamling och de reflektioner som du gjort under arbetets gång kring genomförande av del av ett förbättringsarbete i relation till kursens mål med hjälp av olika läraktiviteter som du deltagit i.

3. Studera effekter av del av genomfört förbättringsarbete

Temat fokuserar på det genomförda förbättringsarbetet avseende etik, hållbar utveckling, likabehandling och jämställdhet. Syftet är att bidra till färdigheter och förmågor vad gäller förbättringsarbetets effekter inom hälso- och sjukvård genom att använda study-delen i PDSA-hjulet för god omvårdnad. Temat innebär också att reflektera kring hållbar utveckling av vårdorganisationens innehåll och funktion för ökad vårdkvalitet

Läraktiviteter

Du som student reflekterar över dina förväntningar, föreställningar och farhågor i relation till effekter av genomfört förbättringsarbete. Du studerar erhållna effekter tillsammans med din studentgrupp med hjälp av PDSA-metodikens study-delen, där ni reflekterar kring vårdorganisationens, vårdledarskapet och medarbetarens betydelse vid ett förbättringsarbete.

Examination

Muntlig examination i grupp tillsammans med kursansvarig och examinator där effekterna av genomfört förbättringsarbete examineras med hjälp av med tillhörande lärandemål.

Bedömningskriterier och krav

Effekterna av genomfört förbättringsarbete fokusera avseende etik, hållbar utveckling, likabehandling och jämställdhet ska vara genomfört under kursens fjärde kursvecka med utgångspunkt från vald vårdverksamhets förbättringsbehov. Studerandefasens reflektioner presenteras i seminarieform på lärosätet. Vid examinationen ska du tillsammans med din grupp muntligen presentera effekterna av genomfört förbättringsarbete och de reflektioner som du gjort under arbetets gång kring effekter i relation till vårdkvalitet och kursens mål med hjälp av olika läraktiviteter som du deltagit i.

4. Lärande för att planera nästa utvecklingsfas i förbättringsarbetet

Temat fokuserar på ledarskapets och medarbetarnas betydelse för förbättringsarbetets effekter på individ, grupp och samhällsnivå. Syftet är att diskutera och planera nästa steg i förbättringsarbetet utifrån lärdomar av genomfört förbättringsarbete inom hälso- och sjukvård med hjälp av act-delen i PDSA-hjulet för att vidareutveckla och säkerställa att god omvårdnad som motsvaras av nästa steg i utveckling av framtidens vård.

Läraktiviteter

Du som student reflekterar över dina förväntningar, föreställningar och farhågor i relation till lärdomar av genomfört förbättringsarbete. Vidare beskriver du din lärandeprocess med hjälp av litteraturstudier (kursböcker, vetenskapliga artiklar, kvalitetsregister och annat relevant material i relation till aktuellt förbättringsarbete) och gruppdiskussioner. Vad har du lärt dig och vad tror du att du kan ta med dig in din kommande yrkesroll som sjuksköterska för att bidra till kvalitetsförbättringar?

Examination

En individuell reflektionsrapport genomförs kring hur förbättringsarbete kan integreras i din kommande profession ur ett individ, grupp och samhällsperspektiv. Vidare genomförs en muntlig examination i grupp i form av opponent-/respondentskap (se vidare information på GUL):

- Du och din grupp agerar respondenter genom att redovisa valt förbättringsarbete under ca 20 min där varje steg i PDSA-hjulet redovisas
- Du och din grupp agerar opponenter genom att granskar en annans grupps förbättringsarbete under ca 20 min där varje steg i PDSA-hjulet diskuteras
- Auditoriet bjuds angående frågor på föredragen förbättringsarbete under ca 5 min

Omtentamenstillfälle erbjuds enligt schema, se GUL.

En muntlig redovisning av varje grupps förbättringsarbete sker även på aktuell vårdverksamhet där datainsamling genomförs. (se vidare information på GUL):

- Du och din grupp redovisar valt förbättringsarbete under ca 20 min där varje steg i PDSA-hjulet redovisas på ett populärvetenskapligt sätt med tydlig koppling till vårdverksamhetens förutsättningar och användning av kvalitetsregister. Redovisningen avslutas med förslag till ny/fortsatt förbättringsarbete på vårdenheten
- Medarbetare inom aktuell vårdverksamhet bjuds in för frågestund angående genomfört förbättringsarbete med fokus på att planera nästa steg i förbättringsarbetet med hjälp av PDSA-hjulet

Omtentamenstillfälle erbjuds enligt schema, se GUL.

Bedömningskriterier och krav

För godkänt krävs att du har lämnat in en skriftlig rapport under Innehåll på GUL senast tisdag kl.16.00 samma vecka som den muntliga examinationen genomförs, vilken bedöms enligt kursplanens mål (se kriterier på GUL). Du ska också ha genomfört opponent/respondentskap (se riktlinjer och kriterier på GUL).

LITTERATUR

Ehrenberg A, Wallin L, (red) (2014). Omvårdnadens grunder: Ansvar och utveckling. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur. ISBN 9789144083544

Jacobsson Ekman G, Lindahl B, Nordin A, Asplund K, Bojestig M. (2015). Nationella kvalitetsregister i hälso- och sjukvården. Karolinska institutet university press. ISBN: 9789185565740

Svensk sjuksköterskeförening, Svenska läkarsällskapet (2013) teamarbete och förbättringskunskap, två kärnkompetenser för god och säker vård. Stockholm: Svensk sjuksköterskeförening och Svenska läkarsällskapet ISBN: 978-91-85060-21-4

Svensk sjuksköterskeförening (2014) Strategi för kvalitetsutveckling inom omvårdnad. Stockholm: Svensk sjuksköterskeförening. ISBN: 978-91-85060-25-2

Förslag på referenslitteratur

Baker RG, The contribution of case study research to knowledge of how to improve quality of care. *BMJ QualSaf* 2011; 20: i30-i35.

Bergman, B., Hellström, A., Lifvergren, S. & Gustavsson, S. An Emerging Science of Improvement in Health Care. *Quality Engineering* 2015 27(1): 17-34. DOI: 10.1080/08982112.2015.968042

Bergman, B., Hellström, A., Lifvergren, S. & Gustavsson, S. Rejoinder. *Quality Engineering* 2015 27(1): 41-43. DOI: 10.1080/08982112.2015.968045

Carlström, E. (2013). *Förändringsarbete i hälso- och sjukvård*. Lund: Studentlitteratur

Grol R, Grimshaw J. From best evidence to best practice: effective implementation of change in patients' care. *Lancet*. 2003;362(11):1225-1229.

Khatami, A. & Rosengren, K. An improvement project within urological care. *International Journal of Health Care Quality Assurance* 2015 28(4): 412 – 422. DOI: 10.1108/IJHCQA-10-2014-0104

Langley GJ, Moen R, Nolan KM, Nolan TW, Norman CL, Provost LP. The improvement guide: a practical approach to enhancing organizational performance. 2nd ed. San Francisco: Jossey-Bass; 2009.

Lannefors, C. & Rosengren K. Women's experiences of an Internet-based information film in association to planned caesarean section. *Vård i Norden* 2014 3(34):43-47.

Levi R, Wallin L, Thor J. Nödvändigt att förstå sammanhanget när evidens ska tillämpas i vården. *Läkartidningen*. 2010; 49(107): 3134-3137.

Parker LE, Kirchner JE, Bonner LM, Fickel JJ, Ritchie MJ, Simons CE, et al. Creating a quality-improvement dialogue: utilizing knowledge from frontline staff,

managers and experts to foster health care quality improvement. *Qual Health Res.* 2009;19(2): 229-242.

Plsek PE, Greenhalgh T. The challenge of complexity in health care. *BMJ.* 2001;323:625-628.

Rosengren, K., Höglund, P. & Hedberg, B. Quality register: a tool for patient advantages – from a caring perspective. *Journal of Nursing Management* 2012 20(2): 196-205.

SFS 2014:821. Patientlag. Tillgänglig på Internetadress: http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/sfs_sfs-2014-821/

SKL. (2007). *Personlig kvalitetsförbättring Projektarbetsbok*. Tillgänglig på Internetadress: www.skl.se

SOSFS 2010:659. *Patientsäkerhetslagen*. Tillgänglig på Internetadress: www.sos.se

SOSFS 2011:9 *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete*. Tillgänglig på Internetadress: www.sos.se

Unné, A. & Rosengren, K. Staffs Experience of Pain Management – An Improvement in Palliative Care. *Pharmacy* 2013 1(2): 119-136. DOI: 10.3390/pharmacy1020119

Unné, A. & Rosengren, K. Using Numbers Creates Value for Health Professionals: A Quantitative Study of Pain Management in Palliative Care. *Pharmacy* 2014 2(3): 205-221. DOI: 10.3390/pharmacy2030205

Vos L, Dückers ML, Wagner C, van Merode G. Applying the quality improvement collaborative method to process redesign: a multiple case study. *Implementation Science* 2010;5(19).

Förslag på kvalitetsregister

Senior alerts hemsida

www.senioralert.se

Senior alerts nya webbutbildning

<http://plus.rjl.se/infopage.jsf?childId=20732&nodeId=40366>